

expedice speculum

Putování za záhadami a zajímavostmi regionu „Zrcadla“

90 let Gymnázia Jana Blahoslava v Ivančicích

Před první světovou válkou nebyla v Ivančicích žádná střední škola a děti ivančických občanů musely dojíždět do brněnských škol. Na podnět ivančických občanů byl v roce 1910 ustanoven spolek Matice středoškolské, jehož cílem bylo založení Gymnázia v Ivančicích. Bohužel snaha založit gymnázium se tehdy nesetkala s větším ohlasem a v průběhu 1. sv. války takové možnosti nebyly.

Po vzniku republiky představitelé města podpořili Matici - na valné hromadě 15. ledna 1919 bylo rozhodnuto požadovat otevření státního Gymnázia v Ivančicích již ve školním roce 1919-20. Tehdy však ministerstvo školství pro nedostatek financí žádost zamítlo. Proto bylo rozhodnuto otevřít v Ivančicích soukromé gymnázium. Ivančická obec se zaručila za financování školy, pokud by nestačily finanční prostředky. Po mnoha jednáních dalo ministerstvo školství 18. srpna 1919 svolení k otevření soukromého gymnázia. Úřední název zněl Blahoslavovo reformní reálné gymnázium.

Prvním ředitelem gymnázia byl ustanoven Jaroslav Lisický z Tišnova, dosavadní profesor v Jevíčku. Profesorský sbor sestával z jedné profesorky a sedmi výpomocných učitelů z ostatních ivančických škol. Místnosti byly získány ze zrušené německé školy v Růžové ulici. Gymnázium narůstalo každoročně o jednu třídu, ve školním roce 1925-26 se stalo úplným ústavem s počtem studentů 260.

Výnosem Zemské rady ze dne 9. února 1927 bylo ivančické gymnázium postátněno. Jeho název se změnil na Státní reformní reálné gymnázium. Splnil se tak cíl, který si stanovila Matice středoškolská v Ivančicích. Postátnění však neřešilo umístění ústavu. Trval závazek města do roku 1928 zahájit na vlastní náklady stavbu nové školy. Místo toho postavilo město novou budovu pro měšťanskou školu Na Brněnce a pro gymnázium byly upraveny uvolněné objekty na Komenského náměstí, kam se gymnázium přestěhovalo v říjnu 1930.

Nadějný rozvoj gymnázia byl vážně narušen v roce 1934. V rámci úsporných opatření rozhodla ministerská rada o zrušení vyšších tříd na zdejších gymnáziích, zůstaly pouze prima až kvarta - s názvem Státní československé nižší reálné gymnázium v Ivančicích. Studenti z vyšších zrušených ročníků odešli převážně na brněnská gymnázia. Od počátku školního roku 1936-37 povolilo ministerstvo otevření páté třídy a každým školním rokem se ústav rozšiřoval o jednu třídu, takže v roce 1939-40 bylo reálné gymnázium úplně pod názvem Reálné gymnázium J. Blahoslava.

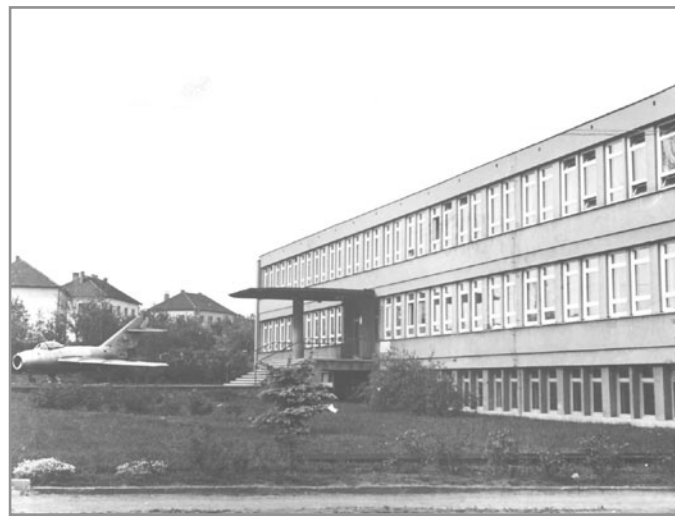
Na konci školního roku 1935-36 odešel ze zdravotních důvodů z místa ředitele Jaroslav Lisický. Za svého působení se stal uznávanou osobností a získal si velkou autoritu. Jeho nástupcem se stal prof. František Kundera a v září 1937 byl jmenován ředitelem Karel Weigner.

V školním roce 1940-41 mělo gymnázium největší počet tříd, protože k ivančickému gymnáziu bylo administrativně připojeno zrušené gymnázium v Hustopečích. Znovu se z názvu muselo

odstranit Blahoslavovo jméno. V dalším roce tvrdě zasáhl do existence gymnázia výnos ministerstva školství z 10. června 1941, podle kterého nastalo postupné rušení gymnázia počínaje první třídou. K 1. listopadu 1944 bylo ivančické gymnázium zrušeno. Již v roce 1943 se do budovy školy nastěhovala měšťanská škola (za okupace „hlavní škola“), která musela uvolnit novou budovu německé škole přestěhované z Berlína.

Nacistická okupace si vyžádala řadu obětí mezi profesory a studenty gymnázia. Vedle ředitele Karla Weignera to byl prof. Miroslav Machař, který byl zatčen přímo ve škole, Miloslav Žádník byl i se svým otcem udán pro poslech zahraničního rozhlasu. Několik studentů židovského původu zahynulo ve věznicích nebo vyhlazovacích táborech. Snad by se hodilo připomenout oběti nacistické okupace pamětní deskou v budově gymnázia.

Tak skončila první etapa v historii ivančického gymnázia. Jeho působení bylo úzce spjato se společenským životem města. Škola obohatila kulturní život Ivančic - vystupovala s vademelními představeními, studenti měli svůj orchestr. Pořádaly se žakovské akademie s tělovýchovným

Gymnázium J. Blahoslava

i kulturním programem.

Po skončení války bylo ivančické gymnázium otevřeno 9. května 1945 s oficiálním názvem Blahoslavovo státní reálné gymnázium a 29. května bylo zahájeno vyučování. Z počátku byly otevřeny jen třídy pátá až osmá s 93 studenty.

Rok 1948 znamenal pro gymnázium začátek změny. Do života školy začaly pronikat prvky politického řízení a výchovy. V tomto smyslu byly upraveny osnovy, aby vyhovovaly ideologii vládnoucí třídy. Počátkem školního roku odešel do důchodu prozatímní správce Václav Horák a na jeho místo nastoupil Jiří Dvořák. Současně byl upraven název na Blahoslavovo gymnázium.

Od roku 1953 začal platit nový školský zákon, který zavedl jednotný školský systém. Byla zavedena jedenáctiletá střední škola, sloučením národní (dříve obecné) školy chlapecké i dívčí, střední školy (dříve měšťanské a gymnázia). Vznikla tak škola s 27 třídami, 1018 žáky a 35 učiteli. Třídy 9-11 navazovaly na dřívější gymnázium.

Další změny byly postupné. Pro velký počet tříd i žactva byla v roce 1959-60 z jedenáctileté střední školy vyčleněna jedna samostatná osmiletá základní škola a v roce 1962 byly od jedenácti-

Od října 1930 se gymnázium přestěhovalo na Komenského náměstí

leté školy odděleny tři nejvyšší ročníky a vytvořily Střední všeobecně vzdělávací školu (SVVŠ). Nižší ročníky zůstaly základní devítiletou školou (ZŠŠ).

Od 1. července 1964 přešla SVVŠ do správy Jihomoravského národního výboru a stala se samostatnou školou. Stále však plnila své poslání ve stísněných poměrech, protože se nacházela ve druhém poschodí budovy Na Brněnce. Situace se podstatně zlepšila, když do správy SVVŠ přešla nová budova v ulici Lány, původně určená pro ZDŠ. V tomto objektu zůstává škola dodnes.

pojmout všechny třídy a také vybavení školy již neodpovídalo moderním požadavkům na studium. Ve školním roce 1994-95 proběhla rozsáhlá rekonstrukce dosavadní budovy. Budova byla zvýšena o jedno poschodí, před budovou byl postaven šatnový blok se vstupem. K chloubě patří sportovní areál a kuchyně s jídelnou.

Devadesát let existence gymnázia v Ivančicích (když pomíne neblahé experimenty od roku 1953) je dlouhá doba. Nevíme, kolik generací studentů, učitelů, profesorů se za tu dobu zde vystřídalo. Klobouk dolů před tou první generací, která s výukou na gymnáziu začala za složitých podmínek.

Doba pokročila, černá tabule s křídou patří minulosti. Před více jak deseti lety bylo získáno vysokorychlostní internetové spojení pro celou školu. A co interaktivní tabule? Nezasvěcení si musí představit monitor s úhlopříčkou 1,5 metru a dotykovou obrazovkou umístěnou na místě klasické tabule. Každoroční účast a umístění studentů na předních místech v různých olympiádách, soutěžích svědčí o vysoké úrovni vědomostí a současně o dobré přípravě pro studium na vysokých školách. Zahraniční spolupráce, zahraniční stáže nebo zájezdy za účelem zdokonalení jazyka jsou dnes samozřejmostí, stejně jako návštěvy studentů ze Spojených států, Anglie apod.

Za deset let oslaví Gymnázium Jana Blahoslava v Ivančicích 100 let. Jaká bude jeho úroveň proti úrovni současné při rychlém rozvoji vědy ve všech oborech?

Jiří Široký, tel.: 776 654 494

Použité prameny: • Almanach k 90. výročí založení Gymnázia Jana Blahoslava v Ivančicích - 2009-09-06 • 75 let gymnázia Jana Blahoslava v Ivančicích - 1994 • Pamětní kniha města Ivančice, SOkA Rajhrad, fond C-36.

Budova gymnázia v současné době